

Parlamentul
Republicii Moldova

G.N. nr. 22

04 octombrie 2022

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și a art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative.

Anexe:

1. *Proiectul de lege;*
2. *Nota informativă.*

Deputați în Parlament:
Grigore NOVAC

Adrian ALBU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	372
"04"	10 2022
Ora	

LEGE
privind modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul de executare al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 443-XV din 24.12.2004 (*Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.214-220/704 din 05.11.2010*), cu modificările și completările ulterioare se modifică după cum urmează:

Articolul 235 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „Administrația Națională a Penitenciarelor va asigura antrenarea condamnaților în munci remunerate în penitenciare sau în afara acestora, în sectoarele, atelierele de producere sau gospodăriile auxiliare ale penitenciarelor, în lucrările de deservire a instituțiilor penitenciare, la întreprinderile din cadrul sistemului administrației penitenciare, precum și la alte persoane fizice sau juridice indiferent de forma de proprietate, în funcție de categoria penitenciarului și regimul de detenție.”

Art. II. – Codul fiscal al Republicii Moldova adoptat prin Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, (*Republicat în Monitorul Oficial al R. Moldova, ediție specială din 08.02.2007*), cu modificările și completările ulterioare se completează cu un nou articol:

„**Articolul 534.** Întreprinderile care activează în penitenciare sau în afara acestora în scopul antrenării condamnaților în munci remunerate

Se scutesc de plata impozitului pe venit întreprinderile care activează în penitenciare sau în afara acestora în scopul antrenării condamnaților în munci remunerate, care au cel puțin 70% din angajați persoane condamnate.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative

Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative a fost elaborat și înaintat de către deputații Grigore Novac și Adrian Albu, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și a art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996.

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Necesitatea elaborării proiectului de act normativ a survenit urmare a multiplelor vizite inopinate efectuate în cadrul penitenciarelor din țară și urmare a audienței persoanelor aflate în custodia acestora.

Inițiativa legislativă are ca scop crearea locurilor de muncă remunerate pentru persoanele aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor, precum și asigurarea condițiilor ce permit antrenarea la muncă a unui număr cât mai mare de condamnați. Antrenarea condamnaților la muncă, inclusiv remunerată, reprezintă unul din pilonii de bază al procesului de reeducare a comportamentului infracțional.

Cultura muncii este o pârghie fundamentală pentru reabilitarea deținuților, iar pentru realizarea acesteia sunt imperios necesare crearea condițiilor, în special în ceea ce privește posibilitatea accederii la muncă inclusiv remunerată în locurile de detenție a unui număr mai mare de condamnați.

Din numărul total de condamnați aflați în custodia statului au posibilitatea efectivă de a fi încadrați la munci doar 9,59%, iar restul persoanelor deținute, din lipsa ofertelor de muncă, nu sunt implicați în procesul de reeducare la un nivel care să aducă beneficii în realizarea scopului pedepsei penale, fapt care implicit influențează asupra gradului mare de recidivă.

Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților, adoptat prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 17 decembrie 2015, în regula nr. 96, statuează că deținuții condamnați trebuie să fie asigurați cu posibilitatea de a munci și/sau să participe activ la reabilitare, cu condiția ca un medic sau alți specialiști medicali calificați să stabilească capacitatea lor fizică și mentală pentru muncă.

De asemenea, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei recomandă statelor membre ca autoritățile penitenciare să depună efortul de a oferi deținuților o muncă utilă și corespunzătoare. Munca deținuților trebuie să fie asigurată de către autoritățile penitenciare, cu sau fără concursul firmelor private, în interiorul sau exteriorul penitenciarului.

2. Principalele prevederi ale proiectului

Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea alineatului (1) a articolului 235 din Codul de executare al Republicii Moldova. Astfel, se propune o nouă redacție a alineatului enunțat: *„Administrația Națională a Penitenciarelor va asigura antrenarea condamnaților în munci remunerate în penitenciare sau în afara acestora, în sectoarele, atelierele de producere sau gospodăriile auxiliare*

ale penitenciarelor, în lucrările de deservire a instituțiilor penitenciare, la întreprinderile din cadrul sistemului administrației penitenciare, precum și la alte persoane fizice sau juridice indiferent de forma de proprietate, în funcție de categoria penitenciarului și regimul de detenție.”

Adițional, se propune completarea Codului fiscal al Republicii Moldova cu un nou articol:

„Articolul 534. *Întreprinderile care activează în penitenciare sau în afara acestora în scopul antrenării condamnaților în munci remunerate*

Se scutesc de plata impozitului întreprinderile care activează în penitenciare în scopul antrenării condamnaților în munci remunerate.”

Modificările propuse vor contribui la scutirea de plata impozitului a întreprinderilor care activează în penitenciare sau în afara acestora în scopul antrenării condamnaților în munci remunerate. Aceasta va spori facilitarea și motivarea agenților economici de a deschide întreprinderi în penitenciare sau în afara acestora pentru a antrena la munci mai mulți deținuți, în funcție de categoria penitenciarului și regimul de detenție.

Antrenarea condamnaților în munci remunerate este pusă în sarcina Administrației Naționale a Penitenciarelor în calitate de autoritate care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul punerii în executare a pedepselor penale privative de libertate și a măsurilor de siguranță aplicate persoanelor private de libertate.

Majorarea potențialului sistemului administrației penitenciare prin a crea locuri de muncă pentru persoanele aflate în custodia sa, va spori procesul de reeducare a condamnaților, deoarece munca reprezintă cel mai important element al dezvoltării relațiilor interumane atât în cadrul penitenciarului cât și în afara acestuia.

3. Practica internațională

Din experiența altor state în domeniul creării posibilităților de a munci pentru deținuți pot fi reținute programele diversificate de activități de muncă pentru toți deținuții doritori de a munci din Norvegia.

În Germania autoritatea de executare a pedepsei penale repartizează tuturor deținuților muncă economic rentabilă, iar în Spania toți deținuții au obligația să lucreze conform aptitudinilor sale fizice și mentale, în timp ce legea italiană consimte atât munca pentru administrația penitenciară, cât și munca pentru companiile private.

În Franța regulile și regulamentele prevăd luarea măsurilor posibile pentru a oferi locuri de muncă celor care doresc să muncească. Cu toate acestea, conform datelor colectate, în 2011 populația penitenciarelor a înregistrat o rată a ocupării forței de muncă de 28%.

Legislația Greciei se referă la un sistem complex de oportunități de muncă în interiorul și în afara închisorii, în sectorul public și în cel privat, precum și pentru propriul profit al deținuților. Sunt aproximativ 5300 de posturi pentru 12.500 de deținuți în cele 34 de închisori din Grecia.

4. Fundamentarea economico-financiară

Pornind de la scopul imperativ privind reorganizarea actualului sistem de executare a pedepselor penale privative de libertate devine absolut necesară consolidarea proceselor de reeducare a comportamentului condamnaților prin fortificarea mijlocului de corijare, așa cum este munca social-utilă și munca remunerată.

În acest sens, Guvernul Republicii Moldova urmează să identifice mijloacele financiare necesare și posibilități de concepere a oportunităților de creare a locurilor de muncă pentru persoanele aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor. La fel, Guvernul va opera modificările cadrului legal conexe ce se impun, în vederea antrenării persoanelor deținute cu locuri de muncă remunerate fie în întreprinderi create în penitenciare sau în afara acestora.

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege este plasat pe pagina web oficială a Parlamentului, compartimentul proiecte de acte legislative.

Concomitent proiectul de lege va fi supus avizării de către Centrul Național Anticorupție și de către Guvernul Republicii Moldova.

Inițiativa legislativă a fost consultată cu Administrația Națională a Penitenciarelor, societatea civilă și alte părți interesate.

Grigore Novac
Albu Adrian

